

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 8 gld., za pol leta 4 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesечно 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 253.

V Ljubljani v četrtek, 5. novembra 1885.

Tečaj II.

Poroka v Eu.

Odkar je Nemčija vspela se na vrhunec svoje slave in moči, niso ponehali v njenih zemljah glasovi o prihodnjem maščevanju zmaganih protivnikov. Strah pred njimi vzbuja v Nemcih čestokrat pojave, katere moramo na vsak način smatrati za pretirane in za plod razburjene domišljije. Znani izrek generala Moltkeja, da se Nemčije drugi narodi pač bojé, a ne ljubi je nihče, ima morebiti nekaj podlage, vendar se nam zdi, da severni naši sosede vidijo za vsakim grmom nevarnost in da jih domišljija čestokrat privede do sklepov, katerim trezen opazovalec nikakor pritrditi ne more. V tem smislu smo si razlagali oficijozno berlinsko korespondenco v „Köln. Ztg.“, ki je te dni zašla v vsa evropska glasila ter vsled svojega vira zbudila občo pozornost med čitajočim občinstvom, in sicer tako, da jo hočemo tudi svojim bralcem priobčiti. „Köln. Ztg.“ piše:

„Poroka danskega princa Valdemarja s princesinjo Marijo Orleansko je predmet, katerega časopisje z navadno kratko vestjo v „Dvornih poročilih“ nikakor ne more dejati še na stran. Javno mnenje na Francoskem stavi s tem dogodkom toliko raznih upov v zvezo, da je tudi inozemstvo primorano, pečati se nekoliko z njim. Na Nemškem se je posebno opazilo, da je generalni vikar monsignore Hulst, ki je v grajski kapeli v Eu po katoliškem obredu cerkveno poročal visoki par, v svojem govoru poudarjal prijateljstvo med Dansko in Francosko in kazal na skupne bolečine in upe obeh dežel. Nikakor ni dvoma, da je orleanistični generalni vikar s svojimi besedami v prvi vrsti nameraval Francozom povedati, da

tudi orleanska Francoska smatra za svojo nalogo, dobiti nazaj Alzacijo-Loreno in da so ji pri tem osigurjeni monarhični zavezniki. Orleanska rod-bina gleda se ve da v prvi vrsti na to, da bi zopet oživila na Francoskem monarhijo. Da vsled tega ne štedijo z lepimi obljubami in slepljenjem, je manever, kateremu se prav lahko pride na sled. Sorodstvo, v katero pridejo orleanski principi vsled poroke v Eu, daje jim ugodno priliko, bahati se z ruskim prijateljstvom; to daje Francozom dokaj premišljevat, kajti s tem se dajo združevati širni upi in s tem se tudi kujejo jednake nade. Zato se obrača orleanska obitelj v svojih težnjah za ponovitev monarhije rada do Ruske, in orleanski časopisi ne zamudé nobene prilike, da na dolgo in široko opisujejo vse, kar se dá razlagati kot utrjenje prijateljskih odnošajev med rusko carsko obitelji in orleansko famijlo. Pogosti obiski ruske gospode v Chantilly, potovanje vojvode Chartreskega v Petrograd, kakor tudi naznanjeni in pričakovani prihod ruske carinje v Eu — to so dogodki, katere je francosko časopisje, ki se poteza ali javno ali pa na skrivnem za Orleance, jako spretno vedno in zopet vedno objavljalo in porabljalo. Republikanska vlada na Francoskem, ki je vsled naraščaja monarhične propagande uže oprezna postala, se pri teh orleanskih prizadevanjih prav odločno neugodno počuti. Zdi se ji, da je ona vsota ruske prijaznosti, ki pripada sedaj orleanskim princem, in katere se poslednji tako zelo in tako glasno hvalijo, za-njo zgubljena in da je celó zoper njo obrnjena. Zato bi nikakor čudno ne bilo, ko bi v novejšem času tako gorko poudarjani odnošaj med rusko carsko obitelji in orleanskimi prestolnimi pretendenti pri-

vedli francosko republiko do tega, da si išče prijateljev tam, kjer zamore s precejšnjo gotovostjo pričakovati, da najde nasprotnike Ruske.“

Najbolj pomenljive pri tej izjavi so končne besede, ki poudarjajo, da je hiša orleanska vsled monarhističnih volilnih zmag dobila v novejšem času važnejši pomen in da se svet zopet obrača na ude njene, ki so toliko časa živeli v zmerni politiki in niso nikakega povoda dajali republikanski vladi, da se peča z njihovo osobo. Vrh tega razvidimo iz berlinske korespondence, da so merodajni krogi v Nemčiji še vedno prepričani o koristi republikanske sisteme za nemške razmere in da jim je sedanja vlada ljubša, nego kraljevi vladar na francoskem prestolu. Od republikanske Francoske ne preté nikdar tolike nevarnosti za nemške pridobitve, kakor od monarhističnih pretendentov, ki s popularnimi idejami vabijo narod v svoj tabor. Zato se berlinsko glasilo tako odločno izjavlja o priliki poroke v Eu, če tudi danes knežje zaroke nimajo več onega svetovnega pomena, kakor minole čase. Ravno v Berlinu dobro vedo, da sorodništvo ni nezmotljivo sredstvo zoper novotarje in prekucije, da najbližje sorodstvo ne zapreči vojske in ne zamore vstvariti miru, če so druge okoliščine zoper njega. Ako torej v Nemčiji zopet jedenkrat tako gorko poudarjajo, da „krv nije voda“, potem si moramo misliti, da nam je iskati vzrokov globokeje, da je je zbudil zopet stari strah o maščevanju in da čutijo v Berlinu potrebo, spustiti v svet javen opomin do nezadovoljnih zmaganih sosedov, kako malo upa imajo njihove nade po pridobitvi zgubljenih dežel.

Listek.

*Kako je postala Sáhara.

Izmed najzanimljivejših in najvažnejših prašanj zemljoznanstva je ono, kako je postala zgoraj imenovana neizmerna puščava. To je gotovo, da v poprejšnjih zemloslovnih dobah, ko morje in kopno ni bilo še razdeljeno, kakor je dandanašnji, so bili kraji, ki so bili pokriti z zelenjem in drevjem, ki so pa zdaj gole pustinje. O mnogih krajih se vé, da so bili še v zgodovinski dobi drugačni, kakor jih vidimo zdaj. Tako je bilo, na p. s. Sáhara. A kateri so bili vzroki, ki so tako uplivali, da so se severno-afriške krajine izpremenile v velikansko puščavje. Zemljopisci in zemljoslavci so se mnogo pečali s tem prašanjem. Eni trdijo, da vroči severovzhodni vetrovi, pomanjkanje rek, vlažnih gozdov, visokih gora, da to samo še ni severne Afrike predevalo v grozno peščeno morje, da je treba misliti na prevrat prirode, na pr., da se je Sredozemsko morje razlilo v Afriko ter odneslo rastlinje in prst. Drugi so trdili, da peščenost Sáhare je pripisovati pomanjkanju rastja, sledečega iz zmerajnih suhib severovzhodnih ve-

trov. Tretji jemljó dokaze iz pokvarjenega podnebja, nastalega vsled stanovitnega pokončevanja gozdov, zapuščanja in rušenja starih zaplavnih pretokov, kar je storilo, da se je prst zmeraj bolj gubila, in da so vetrovi odnašali zmeraj več poljedelske zemlje. Spet drugi dokazujejo, da puščavnost Sáhare je nasledek vremenoslovnih izpremenov sploh in močnouplivnih suhib vetrov.

Spomina in uvažanja vredni so vzroki onih, ki peščenje Sáhare izvajajo iz pomanjkanja gozdov in vodotokov. Najprej moramo to iztekniti, da puščavje ima veliko dolin, začenjajočih se v gorstvih srednje Sáhare; od tod so se reke in vode izlivala proti severu v Sredozemno morje, proti jugu v Niger in Tsadsko jezero, proti zapadu v Atlantovsko morje. Tudi na levem bregu Nilovem se kažejo take doline (vadiji, posušene struge rek). Mnogotere te doline, široke in globoke struge, tu in tam od tekoče vode izprane in izjedene, so bile nekđaj polne voda, Sáhara je bila toraj vodena zemlja. Po vsem je videti po le pičlih 2000 let, kar so s peskom zasute te doline in struge in korita.

V starovečnih pisateljih stoji, da v severni Afriki so bile živali, ki zdaj tam nimajo prebitja.

Slon, povodnjak, krokodil, teh živali je bilo nekđaj polno v severni Afriki, iz česar je sklepati, da je bilo tedaj tudi polno travan in vodovja. V dolini Craa (na zapadni strani Afrike) so se nahajali krokodili; še dandanes so sredi Sáhare vodičja, živa krokodilov, vodičja, ki so morda ostanki (globanje, ponori) nekdanjih rek. Kamela je zdaj najpotrebniša žival v Sahari; te živali v začetku krščanske dóbe tam ne najdemo, pripeljali so jo pozneje iz Azije skozi Egipet. In vendar je dokazano, da so severni Afričani občili in trgovali z južnimi; Garamanti so na konjih potovali in vojske vodili, a zdaj tolpa konjev Sáhare ne predirja.

Velikanske stavbe starih Egipčanov, sredi puščavja stoječe, dalje mnogovrstne, širne ruševine in druge podrtine, nahajoče se v južni Alžirski, zdaj popolnoma peščeni deželi, pravijo, da tu so nekđaj stanovali ljudje, in to ugodno.

Tu se najdevajo, kakor v drugih deli sveta, petroglifi, kamenni odtisi, predstavljajoči živali: Slona, krokodila, žirafe, napravljeni od pastirjev. To so znamenja, da so jih morali poznati, ker zdaj te živali tam ne žive, in da so jih uvečili v apnencu Protiatlasa, ker so se izgubljemale.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

V. Gosp. zbor. svetnik Karol Luckmann poroča vsled dopisa podružnice avstro-ogerske banke v Ljubljani z dne 2. oktobra 1885 o umeščenju petih, koncem tega leta izpraznjenih cenzorskih služob. Ozirajoč se na čl. 40 in 64 bankinih pravil predlaga odsek to-le: Zbornica naj za umeščenje petih cenzorskih služob priporoči naslednje gospode: L. Bürgerja, Josipa Kordina, Josipa Kušarja, E. C. Mayerja, Artura Mühleisena, Ivana Perdana in A. Ledenika.

Predlog se je vsprejel.

VI. Gosp. zbor. svetnik Mihael Pakič poroča, da se zbornica od vis. c. kr. deželne vlade poprosi, naj bi se izrekla o sledečih prošnjah za odpuščenje dokaza sposobnosti v nastop rokodelskih obrti.

1.) Jakob Mihelič, kajzar v Podbrezji, prosi dovolitve za nastop in samostalno izvrševanje čevlarske obrti, ki jo je uže pred več leti izvrševal. V tej stvari poprašani občinski urad v Naklem potrdil je povsem podatke prosilčeve.

Odsek ne more ravno lahko sumneti resnice teh podatkov 65 let starega prosilca in občinskega načelnikstva in predlaga: Zbornica naj bi s svojo razsodbo prošnjo podpirala.

Predlog se je vsprejel.

2.) Franc Vodišek, čevlarski pomočnik v Ljubljani, prosi, naj se mu odpusti dokaz z učnim spričevalom v samostalno izvrševanje čevlarske obrti.

Prosilec se ne more skazati z učnim spričevalom, pač pa ima več svedočeb o uporabljivosti kot pomočnik in tudi dokaže, da je v Zagrebu čevlarsko obrt uže samostalno izvrševal.

Ocenjevale prosilčeve razloge predlaga odsek, jednako z ljubljanskim mestnim magistratom: Zbornica naj se izreče za odpuščenje dokaza z učnim spričevalom.

Predlog je bil vsprejet.

3.) Avgustin Trojanšek iz Stoba prosi za odpuščenje dokaza z učnim spričevalom v samostalno izvrševanje krojaške obrti. S po županstvu domžalskem potrjenim spričevalom dokaže prosilec, da je kot pomočnik delal več časa, nego to zakon zahteva. C. kr. okrajno glavarstvo kamniško podpira prošnjo z ozirom na po občinskem uradu opisane razloge. Odsek pritruje temu predlagajoč: Zbornica naj prošnjo visoki c. kr. deželni vladi priporoči.

VII. Gosp. zbor. svetnik Karl Luckmann omenja v obširnem razlaganju njemu poznanih pritožb proti voznemu redu železnične črte Ljubljana-Trbiž, ki je v veljavi od 1. oktobra t. l. Vsled preuredbe z dne 1. junija t. l., da je namreč vlak šte. 1715 v Ljubljano dohajal, namesto ob 2. uri 56 m. kakor prej, še le ob 5. uri popoldne, onemogočila se je jedina ugodna zveza z

Tudi Afrika je imela kameno dobo, kakor Evropa. Dokazov za to so našli ne le po robovih puščave, ampak tudi v notrini Afrike, obstoječih v kamenitih orodjih in pripravah. O ljudeh ali o narodu tedaj, ki ni poznal ne rud ne kovin, ki si je pomagal s takim orodjem, ni misliti, da je prebival v puščavi, kjer je tako neugodno in težko živeti.

Navedene okoliščnosti pričajo, da Sahara je bila obljudena, in da so bili posamni kraji še v krščanski dobi drugačni nego so dandanes. Praša se zdaj, kateri so bili vzroki, ki so ustvarili tako predrugačenje. — Le suhim, vročim vetrovom severozahodnim ta velikanski izpremen pripisovati ne gre. Vsi potniki po severni Sahari govore le o severnih in o severozahodnih vetrovih, v zapadni Sahari daleč proti jugu so prijetno hladni vetrovi, in še le pozneje so nastopili vroči, južni vetrovi. Ti vetrovi toraj sami niso ustvarili puščave, dasi njih upliva po nekih krajih ni tajiti. — Izpremen podnebja, ako se ta navaja vzrok peščeninam, ničesar ne razjasni, ker se odnaša na pokaze v zemljepisnih dobah, a ne na pokaze obsegajoče par tisoč let. — Rekli smo, da v gorah in drugih hribovitih krajih izvirajo reke (zdaj se ve da po-

Gorenjskim in Dolenjskim, Hrvaškim, Dolenje-Štirskim in Ogerskim. Z dnem 1. oktobra 1885 pa se je opustil vlak šte. 1711, ki je bil ravno tako ugoden za krajni kakor za prevozni promet. Vozni red z dne 1. oktobra 1885 je za ljubljanski promet zelo neugoden. Vsi vlaki dohajajo po zimi v Ljubljano po noči. Kmečko ljudstvo ne more drugače do gospodsk ali na sejme v Radovljico, Kranj in Ljubljano, nego da zgubi noč; posledek tega pa je, da ne porablja toliko železnice. Govornik kaže na zbornici podane prošnje in pripominja, da bi se najprej dalo odpomoči s tem, ako bi se vlak št. 1715 opustil in mestu tega naj bi se vlak št. 1711 spet uvel; ali pa naj bi, ako bi se to ne dalo tako lahko izvršiti, vlak št. 1717 za kake dve uri pozneje od Trebiža odhajal, tako da bi dohajal v Ljubljano zjutraj in ne po noči. Za slučaj, ako bi tudi to ne bilo mogoče, meni govornik, naj bi se vredil potem mešanec, ki bi v Ljubljano dohajal med 9. in 10. uro dopoldne.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V budgetnem odseku avstrijske delegacije razpravljalo se je predvčeranjim o raznih napravah vojno zadevajočih, govorilo se je o stanovanjih in hrani vojske. Pri tej priliki omenjal je vojni minister grof Bylandt tudi narodnostnih razmer v vojni ter s krepkimi besedami zopet zavračal neosnovane napade, kateri so se čuli od levičarske strani poslanske zbornice državnega zbora. Delegiranec dr. Sturm izražal je zadovoljstvo, da se je za nekatere oficirje povišala plača in izrekel željo, naj bi se plača povišala tudi vojaškim uradnikom in moštvo.

Telegram iz Carigrada poroča, da je Turčija sklicala poslanike, naj se snidejo danes h konferenci. Če ni bilo zopet kaj posebnega zadržka, sešli so se danes ob 2. uri popoldne zastopniki vlasti, da se posvetujejo o vzhodnorumelijskem vprašanju. — Angleška vlada naročila je svojemu zastopniku, naj glasuje za *status quo*, a da ne sme nikakor pritrditi, da bi se odstavil knez Aleksander. To slednje vprašanje delalo bode morda konferenci še največ preglavice, ker nekatere države nimajo volje podpirati Aleksandrovo samooblastno postopanje.

Tuje dežele.

Iz bolgarskega vira se poroča: Bolgarskemu knezu dohajajo od vseh strani obilne adrese, v katerih se narod izreka, da hoče vse zanj storiti ter prenesti vse žrtve, da se doseže združenje. — Na obeh straneh Balkana vlada popolen mir. Vreme je ugodno. — V okrajih Slavin zaprli so ruskega podanika, kateri je turško prebivalstvo

sušene), tekoče na vse strani. Tu je povirje mnogim rekam. Zatorej je misliti, da te gore so bile nek-daj obilno obraščene, polne gozdov. Brez obilnega rastlinja si ne moremo misliti pravičnega krogotoka in izmena vode. Biti je moralo obilno vlage in veliko dežja in obilno vode, kajti doline in struge rek so široke in globoke, in takih korit je le v gozdatih in travnatih krajih.

Rastlinje gora je v teke tisočletjih izginolo, morda po umetnem razgozdavanju. Nasledek temu je bil nepravilni krogotok vode, pomanjkanje vlage, izostajanje deževja, odnašanje rodne prsti po vetrovih, razsedanje kamenja, upadanje rek, dokler se ni pokazalo stanje, kakor ga imamo zdaj. Vedro večje usihanje rek je oviralo splavljanje peska v morje, nastale so sipine po strugah, in naposled suha korita. Kaj more storiti razgozdavanje, to vidimo na veliko krajih: v Alžirski, v Španski, v Italiji, pri nas na Krasu, itd. Prav verjetno je, da je dolgo pokončevanje gozdov v povirju gora v osrednji Sahari ustvarilo velik izpremen krajev. Razgozdavanje toraj je poglaviti vzrok peščenja. — Da bi bile peščene ravnine severno-afriške puščave kdaj morská tla, ni verjeti vsled povedanega. V dobi karbonski, devonski, kredni, morda

ščeval k neredom. — Na mejah nastavljene čete napravile so si zimske tabore in se oskrbele s plašči in zimsko obleko.

Iz Plovdiva se poroča, da je dné 18. m. m. skušal bolgarski žandarm napasti kneževskega komisarja dr. Stranskega. Stranski bil je v svoji sobi, ko je žandarm z nabasanim samokresom skočil proti njemu. Ko je Stranski zaklical na pomagaje, prišla je straža, kateri se je posrečilo, prijeti napadalca, predno je ustrelil. Stražniki vlekli so napadalca na dvorišče, kjer so ga razjarjeni takoj razsekali s sabljami. Vzrok napadu ni znan.

Iz Madrida se poroča, da je papež uže izročil knezu Bismarcku in španski vladi razsodbo o karolinski zadevi. Papež predlaga, naj Nemčija prizna Španiji suverenost nad otoki, Nemčija pa dobi popolno trgovinsko svobodo in odstopi se jej postajališče za ladije. Nemčija je baje voljna sprejeti ta predlog.

Vojska med Angleško in Birmo prične se skoro gotovo uže v nekaterih dnevih. Angleži in Birmanci pripravljajo se na vso moč na vojsko. Angleži pričakujejo na vsak način zmago; gotovo pa bodo imeli mnogo opraviti, predno si jo pridobijo, če naposled še celó s praznimi rokami ne bodo morali oditi.

Iz Assuana (Gorenji Egipt) se poroča, da gre velika četa vstašev od Omdurmana (nasproti Kartumu) proti Abu Hamedu. Iz Omdurmana ubegle nune trdijo, da so vstaši imeli namen napasti Dolenji Egipt; prej bil je vojni klic: „V Kartum!“ zdaj pa „V Kairo!“

Razne vesti.

— (Švedska se dviga.) Sredi preteklega stoletja so se prli, se li zrcalo Vzhodnega morja dviga ali pada. Da se to določi, postavili so po vsem švedskem obrežju (od Torneaelfa do rta Lindesnesa) vodomerne znamenja, ki so jih leta 1851 in leta 1884 popravili in ponovili. Znamenja ta so pokazala, da nobena stranka ni dobila pravde. Švedsko obrežje se zmeraj vzdiga, a obrežje meklenburško, pomoransko, pokrajine pruske se niža. Ako potegneš črto od Švedske čez Bornholm in Loland do šlezviko-holštajnske obale, vidiš, da lega je tukaj ostala neizpremenjena. Nedavne preiskave so dale te podatke: Severni del Švedske se je v 100 letih povišal za 7 čevljev; to vzdiganje je manjše od (zemljop.) stopnje do stopnje, in pri Lindesnesu iznaša povišanje le eden čevlj, ležaj Bornholma pa je ostal nedotaknen. Na primer klet „Stora Reven“ pri Pitea je bila leta 1851 celih 93 centimetrov nad morjem ko leta 1750. Od leta 1851 pa do 12. avgusta leta 1884 so našli povišanja zopet za 50 centimetrov. Švedska brežina se je v 134 letih (od 1750 do 1884) vzdignila za 143 centimetrov. — Mogoče, je rekel šaljivec, da nemška država v tisočletju v vodo zleze.

tudi terciarni, so bila v Sahari ponekod morja; a dandanašnja peščena odeja saharska prihaja od sprhnjenega skalovja in gorovja. Peska samega je polne kopine po dolinah.

Razgozdavanje je vzrok pesku in krasu, se ve da le eden, tiskati je še drugih. Puščav na zemlji je veliko in so velike tudi v neobljudenih krajih; tu ne moremo trditi, da so nastale po umetnem in stanovitnem razgozdavanju. Opomniti pa je, da severno in južno od ravnika, v starem in novem svetu, je pas, vroči pas, ki je oddeljen z večimi ali manjšimi puščavami, stepi, pustinjami, kar da sklepati, da tu so delovali na preobraz zemlje vremenoslovni vzroki.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi prevedeni prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

V tem trenutku odpre grofinja, katera je bila ves ta pogovor slišala, vrata ter stopi na prag.

Grof jo zagleda, zakriči ter se skloni kakor pod težo prokletstva!

„Gospod grof“, spregovori grofinja s trepetajočim glasom, „vi ste nesrečni, vi ste potrebni

— (Kopanje zlata na Uralu.) Ruska ima, kakor znano, bogata kopališča zlata rude in to v ural-skem gorovju. V krajini Orenburg so šteli 811 zlatih kopališč. „Orenburgski Listak“ poroča, da zdaj se dela le v 195; druga so opuščena. Zlato se nahaja v žilah drugih rud ter je žilno zlato, ali pa v prsti in pesku dolin ter je pralno zlato. Najprvo so iskali le pralnega zlata, ker je lažje dobiti in ker pranje in čiščenje ne prizadeva toliko truda. A v teku časa so se kopališča izpozajela, zato so se dali na kopanje žilnega zlata, ki dá mnogo opraviti, tudi je dražje to kopanje, ker zahteva podzemeljskih stavb. Tu in tam se dobivajo celi stopovi zlata, ne suhega, kakor pravimo, ampak pomešanega z drugimi zemljinami, izlasti s srebrom. Največji stop, najden na Orenburškem, je tehtal 88 funtov. Nedavno so našli v mijaskem okraji stop zlata 45 funtov težak.

— (Kitajski delavci — na Ruskem.) „Vladivostok“ piše: Kakor so v Kaliforniji in Avstraliji kitajski delavci, ki vsem drugim jemljó delo in zaslužek, tako so tudi tu na (reki) Amurju. Na Poamurju preté celó ruskemu poljedelcu, v tolikih možinah prihajajo. Na južnem Usurskem so jo tako daleč prignali, da je veliko ruskih poljedelcev zemljo popustilo ter se obrnilo k prevažanju in krémarenju. V Seji hodijo Rusi delat k rudokope, a poljedelstvo prepuščajo Kitajcem, ki v rudokope, a poljedelstvo prepuščajo Kitajcem, ki povsod silijo v deželo. Prihajanje Kitajcev in Mandžurjev je zmeraj večje in zdržema. Neverjetno je, kako malo potrebuje kitajski delavec; to stori, da druge izpodrine. Dasi zaslužek ni velik in dasi cenejše dela od drugih, si vendar mnogo denarja prihrani, s katerim se vrne prej ali slej domov na Kitajsko. Presteli so in našli, da le iz Harabovke in njene okolice, da kitajski delavci vsako leto zaslužka odneso za 300 000 rubljev.

— (Kraszewski izpuščen iz zapora.) Iz Rima poroča se „Gazeti Narodovi“: Nemški cesarjevič naznanil je italijanskemu kralju, da se je na njegovo željo izpustil poljski pesnik Kraszewski iz ječe. — Iz Nemčije se ta vest potrjuje; pesnik zapusti te dni Magdeburg, kjer je bil v trdnjavi zaprt ter se poda v Italijo — ali v Nico, ali pa v Mentone se sedaj še ne vé.

— (Prekajeno meso.) Novemu posestniku neke grasičine predstavil je župan med drugimi tudi necega starčka rekoč: „Tukaj, milostivi gospod, vam predstavljam najstarejšega moža naše fare, ima uže 92 let.“ — „Kaj pa je starček, s čim se peča?“ — „Dimnikar je.“ — „Potem ni čuda, prekajeno meso se dolgo ohrani.“

— (Razmuljivo.) Vajenec: „Odkar sem pri novem mojstru, ne morem več ne koščka mesa povžiti.“ — Mati: „Kaj ti pa vender manjka za božjo voljo?“ — Vajenec: „Meso.“

tolažbe... Jaz sem posvetila vse svoje življenje onim, ki trpijo; prihajam torej k vam!“

Grof se vzravna. „Kako!“ zavpije, „ali z mano govorite tako? Z mano! Kaj vam daje to čudno moč?“

Grofinja pokaže proti nebesom ter odgovori: „Bog!“ — „Bog!“ ponovi grof kakor jek. Potem nadaljuje: „Ah, naj ste še bolj prizanesljivi in usmiljeni, vi se obrnete s studom od mene, ko vam povem...“ — „Vi mi nemate prav nič povedati, gospod grof. Videla sem zopet Marijeto, ki je bila nekdanj hišina pri meni; ona mi je vse povedala.“ — „In vi ste prišli navzlic vsemu temu!“ — „Da, prišla sem, da vam povem, da vam odpuščam; prišla sem, da vas tolažim, če ste tolažbe potrebni. Vi ste dokaj zakrivili, gospod grof. A zdaj se grevate, in jaz žalujem, jaz vas pomilujem! Ko sem vas zapuščala, ko sem odhajala iz vaše hiše za vselej, tedaj sem tudi jaz zakrivila, ker vam nisem povedala resnice.“ — „Niste mi povedali resnice!“ klikne grof s zadušnim glasom. — „Zaslepljeni, varani po malopridnicah, izvršili ste prvi zločin; moje molčanje pa je zakrivilo, da ste naredili še drugo zlodejstvo!“ — „Moj Bog! moj Bog!“ šepetal je grof.

Domače stvari.

— (Za poškodovane Gorenjce) je visokorodni gospod deželni glavar grof Thurn-Valsassina daroval 50 gld.

— (Nagrada za rešitev življenja.) C. kr. dež. vlada priznala je Francu Hauptmanu iz Šmartina nagrade 26 gld. 25 kr., ker je dne 29. avgusta t. l. iz vode otel otroka.

— (Naznanilo in razglas.) Novo šolsko leto na podkóvski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarija 1886. leta. S poukom v podkóvstvu združen je tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi biti sprejet v podkóvsko šolo, mora se izkazati: 1.) S spričevalom, da se je pri kakem kovaču za kovaškega pomočnika izučil; 2.) z domovinskim listom; 3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega obnašanja in 4.) da zna brati in pisati slovensko. Revni učenci zamorejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 gld. Prosilci za štipendijo imajo predložiti: 1.) Ubožni list, 2.) spričevalo poštenega obnašanja in 3.) potrdilo, da so uže dve leti kot kovaški pomočniki, delali. Prošnje z dotičnimi spričevami imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja do konca junija 1886. leta. Kdor preskušnjo dobro prestopi, more po postavi od 1873. leta patent podkóvskega mojstra dobiti, ker sedaj brez preskušnje nihče ne more postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec ima skrbeti le za to, da si za šolski čas oskrbi živež in stanovanje ter potrebne šolske knjige. Stanovanje dobijo učenci za majhno plačo v šolski hiši. Učenci naj se oglasé vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkóvski šoli na spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmirom premalo v podkóvstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih bolezin, pa tudi premalo izurjenih ogledovalcev živine in mesa, torej naj bi županstva svojo skrb obračala na to, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača in ogledovalca živine in mesa.

— (Vozni red na železnični progi Trbiž-Ljubljana.) Prometno vodstvo državnih železnic naznanja trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bo s 15. novembrom t. l. vozni red na gorenjski železnici tako-le premenil: opustila se bodeta tržni vlak štev. 1719 in pa vlak štev. 1715, kateri dohaja v Ljubljano o 5 uri popoldne. Namesti teh pa bo s 15. novembra 1885 zopet začel voziti vlak štev. 1711, kateri bo v Ljubljano dohajal ob 10. uri 35 minut popoldne.

— (Nov kolodvor v Ljubljani.) Po naročilu glavnega ravnateljstva državnih železnic je tukajšnji inženirski odsek državne železnice izdelal uže dva načrta o napravi novega, oziroma razširjenji obstoječega kolodvora cesarjevič Rudolfove železnice. Po prvem načrtu bi se imel sezidati novi kolodvor s potrebnimi skladišči in prostori za carinski urad na mestnem travniku naposredno ob južno železniškem

Grofinja se ponosno pred njim vzravna ter s zvonkim glasom govori: „Grofinja Bussières je imela reči svojemu soprogu le: ‚Valentina d' Arfeuille-ska ni omadeževala svoje česti; Valentina d' Arfeuille-ska ni vlačuga; Valentina d' Arfeuille-ska ni kriva!‘“

Grof je bil od strahu ves iz sebe. Zamolklo zajeci, prime si krčevito glavo, kliknivši: „O, jaz malopridnik, o, jaz malopridnik! Bil je moj otrok, moj otrok!“ — „Da, gospod grof, bil je najin otrok, najin sin. On bi naju bil tolažil, bil bi vaš ponos, vaša slava, vesela nada vaše hiše, zakaj jaz to dobro vem: bil je blag, ljubezniv, brdak človek!“

Pri teh besedah udari grofinja v bridek jok. „O, kólnite me, kólnite me!“ zakriči grof. — „Ne!“ deje grofinja. „Vi ste bolj omilovanja vredni nego li jaz! Jaz nisem prišla, da vas ponižujem, nego prišla sem, da z vami jokam ter vam tako lajšam vaše gorjé!“

Grof se spusti na kolena pred grofinjo ter milo jokajoč zaprosi: „Odpustite! odpustite!“

Grofinja mu podá roko ter mu pomaga vstati. Vsedeta se drug poleg drugega.

tiru nasproti kolizejskega poslopja. Da se zida ta kolodvor, zavisno je od tega, če mestna občina odstopi oni svoj travnik. Po drugem načrtu pa se ima državno-železniški kolodvor znatno razširiti. Oba načrta sta se predložila glavnemu ravnateljstvu državnih železnic na Dunaji.

— (Za četrto porotno zasedanje v Rudolfovem) imenovan je prvomestnikom okrožne sodnije predsednik g. Vinko Jevnikar, njegovim namestnikom pa deželne sodnije svetovalec g. dr. Anton Vojska.

— (Tatvina.) Včeraj zjutraj ob 2. uri izdril je neznan tat omrežje iz okna prodajalnice g. Kreutzerja na Marije Terezije cesti ter pokral nekaj sladkorja, slanine in drobiža, vkup vredno 30 gld.

— (Žrtvi žganja.) Iz Cérknice se nam piše: Nesrečno žganje tirjalo je pri nas zopet jedno žrtev! Posestnik Jože Prudič iz Dolenje Vasi popijal je namreč na Vseh Svetnikov dan po dolenjevaških gostilnicah žganje; nazadnje obišče tudi gostilnico Marije Urbasove, kjer je ostal do pozne noči. Okolo 10. ure vrne se pijan domov ter pade v zelo naraslo Cérknico in utone, ker ni bilo pomoči blizu. Njegovo truplo potegnili so še le prihodni dan iz vode. — Z Iga se nam poroča, da so našli 29. m. m. zjutraj 33letnega Jarneja Boha z Iga zmrznjenega na cesti med Igom in Škofljico. Boh se je napil poprejšen dan zvečer v Škofljici žganja; na potu proti domu dohitela ga je potem usoda.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Mah na drevesih pokončati.

Skoro vsa drevesa, najhujše pa jabolčna, pišejo „Novice“, nadleguje mah, izhlapljenje drevesom moti in ovira, skorjo vedno moči in zmaka, zato se skorja napije in poka, nastanejo pokline, kjer se mrčesovje zareja. Naposled se loti drevesa rak, ki je pokonča. Ako pa tukaj še nekaj časa ostanejo, vender zmiraj hirajo ter nič ne rodijo. Temu se mora v okom priti, kar tudi niti težavno ni, spomladi, ko se v drevesu začne gibati sok, ako pomazemo celo deblo in večje veje z apneno vodo, ki bodi mogoče gosta. Kmalu začne se mah lušiti, ves lišaj in drugi zarastki odpadejo; skorja se pomladi. Ta je časih tako nježna, da se človeku kar dozdeva videti, kako novo življenje kroži v drevesu. Pomoček je zeló priprost in mnogo izkušenih gospodarjev ga pohvalno potrjuje. Zato ga zeló priporočamo. Drevesa bodo kmalu vsa zdrava in lepa.

Mah nastane vsled zaduhle in mokrotne lege najhitreje. Izmed vseh mahov drevesu najpogubnejši je oni, ki je rumene ali sivo-bele barve. Je pa mah rastlina zajedavka; seme ima jako fino in drobičko v pušičkah zaprto. Pušičke poknejo in veter raztepe seme, ki obvisi drevesom na poklinah in hrapah vej, kjer kmalu požene korenine ter naglo raste in se dalje širi. Škoduje drevesu podobno kakor plesenj kruhu.

„Nesrečna ljubosumnost!“ zašepeče grof. „Koliko zlega sem naredil v svojem življenji!“ — „Bog vas je razsvetlil in on vam bode odpustil, ker se kesate!“ odgovori grofinja. — „Kakor ste mi odpustili vi, tako mi odpusti tudi Bog; a jaz si odpustiti nikoli ne morem!“ — „Vi trpite! kaj morete več storiti?“ — „In vi, ki sem vam mladost kalil; ki sem vam srečo razdril; ki sem vam življenje skvaril; ki sem vas toliko mučil: — vi mi zdaj pokazujete nebesa!“ — „Nehajte, obdolževati se, gospod grof, pustiva minulo pri kraji!“ — „Ali ostanete tukaj? Ali me ne zapustite?“ — „Ostati hočem tu nekoliko dni.“ — „Samo nekoliko dni?“ — „Vi pa lahko pridete na d' Arfeuille.“ — „Ali mi to dovoljujete?“ — „Prosim vas tega!“

Grof jo prime za roko, katero jej prične poljubovati.

V trenutku, ko je stopila grofinja v sobo svojega moža, umaknil se je bil Germain diskretno. Zdajci ga grof pokliče. „Germain“, veli mu, „pripravite grofinjine sobe, kajti ona ostane nekaj dni v palači grofa Bussièresa!“ — „Kaka sreča!“ klikne Germain. „Kaka sreča!“

(Dalje prihodnjič.)

Najpro odteguje mah drevesu mnogo hrane, katero bi to potrebovalo. Mnogo vej se zavoljo tega usuši. Ob enem ovira izhlapljenje, moti naradni tok drevesnega soka, poruži raka in daje potuho mrčesju.

Zatorej svetujemo, naj gospodarji marljivo snažijo svoja drevesa. Mazanje z apneni vodo zamori mah, pokonča mrčesje zalege in drevo si opomore in se pomladi.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 5. novembra. Po dnevnem ukazu carjem izbrisali so bolgarskega kneza, kateri je bil generallieutenant v pobočnem spremstvu ruske vojne, iz imenika in se mu ob enem vzelo lastništvo 13. ruskega lovskega batalijona.

Zagreb, 4. novembra (Iz sabora.) Posilović interpeluje, zakaj je kraljevi reskript, s katerim se je otvoril srbski cerkveni kongres, pisan v ogerskem jeziku; v tem in v ogerskem govoru kraljevega komisarja oni vidi kršenje pogodbe; on protestuje proti temu.

Atene, 4. novembra. Zbornica je s 156 proti 10 glasovom sprejela adresno.

Carigrad, 4. novembra. Turčija povabila je na jutri ob 2. uri poslanike h konferenci. Said paša in Server paša sta zastopnika Turčije.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 5. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.45
„ „ „ srebru	82.85
Zlata renta	109.10
5% avstr. renta	99.45
Delnice narodne banke	868.—
Kreditne delnice	282.40
London 10 lir sterling	125.45
20 frankovec	9.96
Cekini c. kr.	5.94
100 drž. mark	61.70

Uradni glasnik

z dne 5. novembra.

Razpisane službe: Služba sekundarija v ljubljanski bolnišnici. Prošnje do 30. novembra vodstvu dobrodelnih dežel. zavodov. — Na novi dvorazredni dekliški šoli na Vrhniki službi dveh učiteljic (450 in 400 gld.) Prošnje do 16. novembra t. l. c. kr. okr. šolskemu svetu ljubljanske okolice.

Dražbe: V Zatičini posestvo Fran Culkarja iz Drage (5450 gld.) dne 12. novembra. — V Višnji Gori polovica zemljišča Fr. Kovača iz Kuželovca (70 gld.) dne 17. novembra.

Pod varstvom: C. kr. dež. sodnija v Ljubljani proglasa Jan. Zganjarja iz Mal. Trebeljeva zapravljevcem; za varuha mu je postavljen Jos. Zganjar iz Trebeljeva.

Umrli so:

Dne 2. novembra. Fran Kadunc, trafikanta sin, 11. 6 mes., Franciskanske ulice št. 6, angina. — Anton Korbar, košar, 51 l., Poljanski nasip št. 50, plućna tuberkuloza.

Dne 3. novembra. Marija Stupar, soproga zidarkega polirja, 48 l., Rimska cesta št. 20, pohabljenje podtrebušnih organov.

Tržne cene.

V Ljubljani, 4. novembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 26 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 4 gld. 37 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; ajda 4 gld. 23 kr.; proso 5 gld. 36 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 80 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 64 kr., svinjsko 58 kr., drobniško po 34 kr., — Piske po 50 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 87 kr., slame 1 gld. 78 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 60 kr.; mehkih 5 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišči) 2d gld., belo 20 gld.

Dobička vredni zaslužek.

Stalne osebe vseh stanov, ki se hoté pečati z razprodajanjem zakonito dovoljenih državnih in premijskih srečk na plačilne obroke, vsprejmo se z jako dobrimi pogoji; ako se pobrinejo, morejo

mesečno zaslužiti 100 do 200 gld.

Ponudbe z navajanjem dosedanjega poslovanja vpošiljajo naj se pod naslovom: Rudolf Mosse, Wien, sub „E. 1001“ — Dopisuje naj se nemški.

165

Vredni zaslužek.

6—1

Odgovorni urednik J. Naglič.

Srečke

z dne 4. novembra.

Brno: 63 5 56 80 74.

V našem založništvu se dobiva:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupe vezani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljublj. Zvon“:

«Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode zategadelj hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Prišla je na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: «Odkritje Amerike.» Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o l. Kolumbu, II. Kortesu, III. Pizaru. Papir je, kakor se taki knjigi spodobi, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnanja oblika prijetna in prikupljiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozmemo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razun Ciglar-Tomšičeve «Sreče v nesreči» ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo «Odkritje Amerike». Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.»

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Mo-krina v mm	Nebo	Vetrovi	Tempe-ratura	Stanje baro-metra v mm	Čas opazovanja	Dan
5.00 dež		svzh. sr.	8-0 9-0 8-4	737-93 737-33 736-97	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	4. novbra.

1885 v Antverpnu: Zlata svetinja

za pristno, neponarejeno, nebarvano

prof. dr. Jaeger-jevo

izvorno normalno perilo

renomirani, totranski izdelek tovarniške družbe za pleteno robo v Toplicah, vključno nastali znižani ceni stuttgartskih izdelkov, provzročeni vsled naše čuteče konkurence pri povsem jednaki kakovosti in izdelovanju se vedno za

25 procent. cenejše,

v čemur naj se p. n. kupci o lastni koristi blagovolijo prepričati.

To je jedini tovarniški izdelek, koji se vsled propisanega postopanja pri pranju ne skrči.

	male	sred. male	sred. vel.	večje	velike
S zimske srajce	gld. 2,80	3,20	3,50	3,75	4,30
K poletne	3,15	3,50	4,—	4,30	4,80

Vse srajčne velikosti v vseh širokosti okoli vratu in spodnje hlače vsake trebušne širokosti so na prodaj, ter prosimo, pri naročevanju vselej naznaniti tudi mero.

Vsi normalni predmeti, kakor i žoki, nogovice, rokavice, trebušni pasovi, grevi za kolena in žile oddihavice, dalje normalno blago in normalna volna za pletenje so v zalogi.

Ilustrovane cenilnike s pomočnim navodilom in natančno naznačbo cene vseh normalnih predmetov razpošiljamo brezplačno in franko.

Spričevalo.

Z varnostno znamko topliške tovarniške družbe za pletenino zaznamovano normalno perilo uznalo se je vsled kemično-mikroskopske razkrojbe za prirodno barvano, iz čiste ovčje volne brez rastlinske primesi in ob enem s preiskanim in s štampiljo «Prof. dr. G. Jaeger» zaznamovanim stuttgartskim blagom za pranje po polnem enakovrednim.

Ljudovik Liechti s. r., profesor tehnološkega obrtniškega muzeja na Dunaji.

Jedino zalogo ima.

Weldler & Budie, c. kr. priv. tovarnika perilnega blaga.

Glavna zaloga: **Dunaj, I., Tuchlauben 13.**

Podružnica: I., Kärntnerstrasse 22.

Perilo za gospode, gospe in deca v najlepših oblikah in po najnižjih tovarn. cenah.

Naš bogato ilustrovan katalog perila z proračunjenimi troški za navestino in otroške opremitve razpošiljamo brezplačno in franko.

(163) 6—2

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.